

Beskrivelse over et Engvandings-Anlæg ved
 Østergaard i Ring Herred, med For-
 klaring over det derover tagne og her-
 med følgende Situationskort.

Det meste af Vandet, som løber igjennem En-
 gen, og hvormed den for største Delen vandes, er
 deels Bældvand, og kommer deels fra nogle Torve-
 grave og falder alt i Grøften 1. Naar Sluserne
 eller Dæmningerne 2 og 3 ere satte, flyder Van-
 det ud i de i Lille Vestertoft Eng anbragte Cmaa-
 grøfter, hvorfra den, som Kortet viser, jævnt
 overrisles. Vandet falder derpaa i Grøften 5
 og flyder ind i Grøften 1.

Store Vestertoft Eng faaer for endeel sit
 Vand fra en noget oven for liggende Bye, og op-
 fanges først i Grøften 6.

Naar Slusen 7 er sat, tvinges Vandet ind
 i Grøften 8, overrisler derfra det første Skifte,
 eller Skiftet neden for, og falder derpaa i Grøf-
 ten 9. Naar Slusen 7 optages, flyder Vandet i
 Grøften 6, men standser ved Slusen 10, der
 tvinger det nd i den lidt oven for fra Grøften 6
 anbragte Kende, der leder Vandet ind i den lille
 paralel med 6 løbende Grøft, og hvorfra det, i
 de i samme anbragte mindre Grøfter eller Kender,
 overrisler et lille Stykke, der ligger saa høit, at
 det ikke paa samme Maade, som det øvrige af
 dette Skifte, kan vandes.

Naar Slusen 2 optages og Slusen 3 bliver fiddende, flyder Vandet ned i Grøvten 1, men standser ved Dæmningen 11, tvinges lidt op i Grøvten 6 og flyder derpaa ind og ned i den lille Grøvt 12, hvorfra atter et høit Stykke overrisles. De i Grøvten 9 anbragte Dæmninger har til Hensigt, den i søndre Ende, at afværge, at Vandet ikke skal flyde for stærkt til den Ende, og de i nordre Ende, at mode Vandet, at det kan flyde langs ned i de smaae Grøvter 12 og 13, samt tillige at stoppe Vandet, som kommer fra det øverste Skifte, at det ikke skal flyde ud i Grøvten 1. Det bliver altsaa i Grøvten 9, hvorfra det overrisler det Skifte neden for, og saa fremdeles vandes hele Store Westertoft Eng. De mange Smaagrøvter, saavel i Store som Lille Westertoft Eng, ere nødvendige, da Engene ere noget ujevne, for at lede Vandet ud paa de høiere Steder.

Naar Dæmningerne eller Sluserne optages, trækkes Vandet af alle Grøvterne, af saavel Store som Lille Westertoft Eng, hvorved de strax udtørres. Vandet falder derpaa i Grøvten 1, og søger den store Eng, hvilket ogsaa er Tilfældet, naar begge Westertoft Engene vandes.

Den store Eng, der er temmelig jevn, hælder for største Delen mod Nordost, saa Dæmningen 14 var nødvendig, for at tvinge Vandet op til de sydveste Skifter; dog gjennem Skifterne 11 og 11 ledes det ved en Grøvt, da Grunden derfra hvor

Dæmningen 14 ender, og for Skifterne III, II og I oven til, er meget høiere end nedentil.

Naar Slusen 15 er sat, saa opstemmes Vandet for ved den og Dæmningen 14, og tvinges saaledes om til Skifterne V, IV, III og II, og Vandet flyder da ind i de fra Dæmningen 14 og Grøften lige ud for anbragte mindre Grøfter eller Kender ud paa nygmeldte 4 Skifter, og ved hist og her at stoppe Tørv i disse Kender, overrisles jævnt Skifterne. Den øverste Deel af Skiftet I kan, da det ligger for høit, kun blive vandet, naar der falder Regn, hvilket for det Meste ogsaa er Tilfældet med de to øvrige Dele af dette Skifte; dog er der tillige noget Bældbånd oven for. Da Skifterne II, III, IV og V i den nedre Ende er noget høiere end midt over, er Dæmningerne 16, 17, 18 og 19 anbragte, som tvinger Vandet op i de større Grøfter foran dem, hvorved de nedre Ender end mere blive vandede.

Paa Skifterne IV og V oven til imellem Sluserne 15 og 20 og Dæmningerne der ud for, flies Vandet igjennem Dæmningen 14 og falder i Hovedgrøften 1; men ved Slusen 20 bringes det i Vandledningsgrøften 21, naar Dæmningen oven i denne er optaget, og overrisler derfra Skiftet VI, der desuden ogsaa bliver vandet foroven ved Grøften 22 og forneden ved Grøften 23, hvori Vandet ved Slusen 24 tvinges op, saa at det overskyder den nedre Deel af Skiftet. Den ne-

derste Trekant af dette Skifte faaer sit Vand fra en Dam oppe i Skoven oven for.

Naar Slusen eller Dæmningen 3 i Lille Westertoft Eng enten reent eller for endveel optages, flyder Vandet i Grøften 4 igjennem de tre Fiske-damme 38, 38, 38, og standser først ved Slusen 25, der tvinger det op i Grøften 22, og derved foroven vander Skiftet VII.

Bed Slusen 27 dæmmes Vandet op i Grøften 26, og derfra jævnt overrisler Skiftet imellem Sluserne 25 og 27. Naar Dæmningen øverst i Vandledningsgrøften 28 optages, saa faae Skifterne VI og VII intet Vand fra Grøften 22, men det flyder da altsammen ned i Grøften 28, og vander da kun den midterste Deel af Skiftet VII, til hvis Vanding Dæmningen 29 ogsaa bidrager, da den stopper Vandet, som falder i Grøften oven for den fra Skiftet VI, og tvinger det ud i Grøften 28. Endvidere faaer dette Skiftes nedre Deel Vand fra Grøften 23, da det ved en Trærende ledes over Grøften imellem VIte og VIIde Skifte. Naar Slusen 25 optages og Slusen 27 er sat, saa tvinges Vandet ind i Grøften 30, naar den deri i sydvest Ende værende Dæmning er optagen, og der tillige er dæmt i Vandledningsgrøften 31. VIIIde Skiftes øvre Ende overrisles da fra Grøften 30. Ogsaa kan dette Skiftes øverste Ende vandes, naar Slusen 33 er sat og Dæmningen i nordøst Ende i Grøften 30 er

optagen, og den i sydvest Ende, saavelsom den øverst i Vandledningsgrøften 31, er sat; thi da tvinges Vandet tilbage og ind i Grøften 30, og derfra overskydes VIIIde Skiftes øvre Ende. Saa snart Dæmningen i Vandledningsgrøften 31 optages, bliver den øverste Deel af Skiftet VIII strax udtørret, og Vandet flyder da deels ind i Grøften 32, og deels videre ned i 31, og overrisler Skiftets nederste Deel. De sex smaae Grøfter, som findes oven til i Grøften 32, ere for at lede Vandet til denne Grøft, og for derfra igjen at aflede det, da Grunden strax oven for er lidt høiere end Grøften 32.

Vandet, som først opstemmes ved Slusen 25, sætter jeg saa meget høiere Pris paa, som dermed forener sig Vandet fra Gaarden og Møddingssteder. Jeg har derfor gjort mig saa megen Umage med at faae det til at overskyde et saa stort Areal som muligt, og at indrette det saaledes: at jeg snart kan vande de tre Skifter VI, VII og VIII foroven; og snart VII og VIII forneden, eftersom jeg finder de trænger.

I Grøften 34 samles endeel Vand, som kommer fra Marken. Det opstemmes ved Dæmningen 33, og tvinges deels tilbage og ud i Grøften 20, som ved 8de Skifte er omtalt, og deels ind i Grøften 35, hvorved den Deel neden for Grøften af Skiftet IX vandes. Desuden faaer dette Skifte Vand fra Grøften 35, der og kommer fra

Marken og opstemmes ved Slusen 36. Ved den tvinges det baade op og ned i Grøften 37, og overflyder saaledes dette Skifte baade oven og neden for Grøften 35.

Saa snart Sluserne eller Dæmningerne optages, afledes Vandet ved de store Grøfter, der ere fastede saavel i den Hensigt, som for at faae Engene tørre, og samles alt i Grøften 39, hvorfra der er Fald nok til at faae det bort.

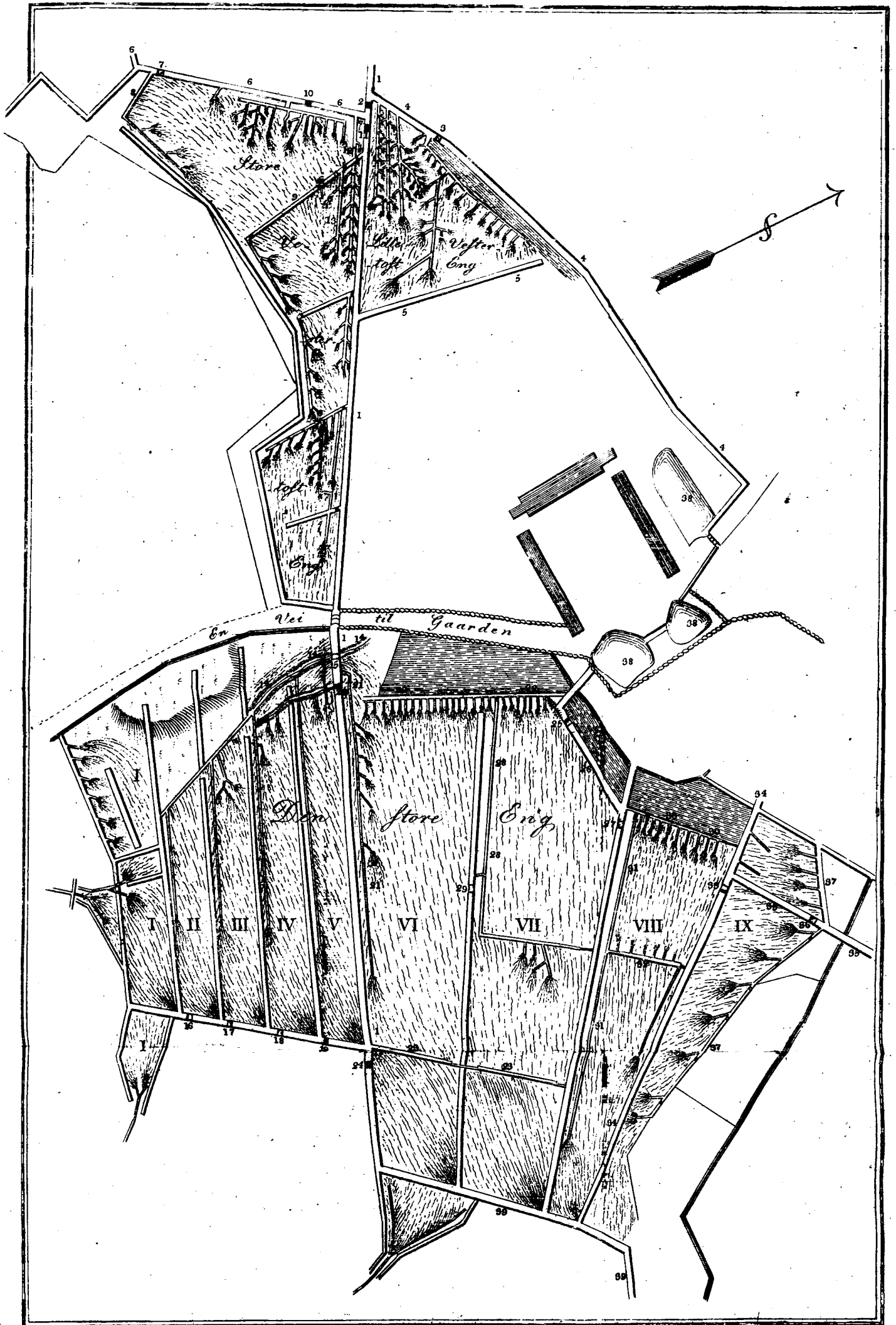
Endnu tilføies følgende Bemærkninger:

- 1) Alle Engene, som kan vandes, indeholde omtrent 14 Tdr. Land à 14,000 □ Alen.
- 2) Den store Eng blev vandet 18 $\frac{1}{2}$; men Vester-toft Eng først 18 $\frac{1}{2}$.
- 3) Afgrøden va. eens 1817 og 1818; men ellers har Engene kjendelig forbedret sig; thi forhen bestod Afgrøden for største Delen af Flæg, skarp Græs og Paderokker. Disse ere nu for største Delen forsvundne, og finere og bedre Græsarter, hvoriblandt wild hvid Klexer, i Mængde har indtaget deres Plads.

Daa vare Engene før Udgravningen saa bløde, at de paa sine Steder hverken kunde bære Heste eller Vogn; men ere allerede nu temmelig sammengroede. Skifterne 1, 2, 3, 4 og 5 i den store Eng, vare saa begroede med Mos og bar saa usfelt Græs, at man som

ofteft, naar de bare flaaede, ikke kunde see, hvor Slaaekarlen havde gaaet. Nu derimod er Mossen borte, og de bare saavel 1817 som 1818 en ypperlig Afgrøde.

- 4) De Grøfter, der ere fastede for at udtørre Engen og for at aflede Vandet, bleve gjorte $1\frac{1}{2}$ Alen vide og $1\frac{1}{2}$ Alen dybe, og indeholdt i alt 1624 Favne. Alt af Grøfterne opkastet, er deels fyldt i ujævne Steder, og deels udspreedt over Engen.
- 5) Sluserne, eller Dæmningerne, der ere i Grøfterne for at møde Vandet, bestaae, paa fire naar som ere af Træ, kun af Jord eller Lerb, der let ned sættes og optages, og følgelig ikke koster uden lidet Arbeide.
- 6) Ved at bekoste en stor Sluse for Fiskedammen, kunde samles en Mængde Vand i den, hvor ved en heel Deel af den store Eng i en Hast kunde vandes, naar det gjordes nødigt.
- 7) Naar Vand høves i Overflodighed, kan alle Engene paa engang vandes; men naar Vandet er mindre, kan jeg vande først et Skifte, saa et andet, og saa fremdeles.
- 8) Naar Vandet bliver indladt paa Engene, saa staaer det ikke stille nogetsteds; men overrisler jævnt Skifterne overalt, og falder derpaa i de større Grøfter, og ledes ved dem bort af Engen. Det staaer heller ikke høit op nogetsteds,

men bedækker kun Bunden, saa at naar Græsset om Foraaret begynder at groe, seer man kun det og aldeles intet Vand. Naar Glufesbrætterne og Dæmningerne optages, er Vandet strax af Engene.

- 9) Nu staaer største Delen af de vandede Enge saa grønne som Rugagere.

Østergaard, den 30te Marts 1819.

Møller.

* * *

"For det her bestrevne Anlæg tilkjendte Landhuusholdningssekskabet Hr. Krigsraaden sin anden Medaille i Guld."